

Gluteeniton luomuviljelykierto, puhdas kaura ja syysrypsi 18.1.2019 Joensuu

Pasi Hartikainen, ProAgria Pohjois-Karjala

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Markkinatilanne

Luomu Puhdaskaura:

Kinnusen Mylly

- Uusi mylly käynnistymässä keväällä 2019
- Teki viljelysopimuksia jo vuodelle 2018
- Tekee rajoitetusti uusia myös 2019 vuodelle

Helsingin Mylly

- Tekee uusia sopimuksia rajoitetusti
- Ensisijaisesti sopimuksia vanhojen sopimusviljelijöiden kanssa
- Sopimushinnoista ei ole tällä hetkellä vielä tietoa (tilanne 12/18)

Markkinatilanne

Elintarvikerypsi, perushinta noin 700 e/tn

- Vuosittaista vaihtelua tuotantomäärissä
- Sopimus ennen kylvöä varmistaa kaupaksi menon

Luomurypsin ostajia:

- Kankaisten öljykasvit Oy, Hämeenlinna
- Alavuden öljynpuristamo
- Trifol Oy, Sievi
- Myssyfarmi

Rehukäyttö, hinta noin 550-600 e/tn:

- Hankkija
- Karjatilat suoraan

Gluteenittoman kauran viljelyhuomioita

Gluteenittoman kauran sopimusehdoissa vaihtelua eri ostajilla

Yleisiä käytäntöjä puhdaskauran viljelyssä:

- Kierrossa vain gluteenittomia kasveja mm. kaura, rypsi, rapsi, härkäpapu, herne, tattari ja nurmet
- Puhdaskauralohkolla edellisvuonna kasvanut gluteeniton kasvi
- Koko tuotantoketjussa käsitellään vain gluteenittomia tuotteita (kuivuri, puimuri, varastot, viljan siirto, kuljetuskalusto)
  - Alueellinen gluteeniton tuotantoketju?

Gluteenittoman kauran viljelyhuomioita

- Kylvösiemenen puhtauden rooli ratkaiseva
- Lajike isojyväinen ja hyvä hlp (elintarvikekauralajike)
- Kitkenta edellytyksenä
- Minimisopimusmäärä
- Edellyttää hyvät varastot
- Korkean pH:n mailla Mn puutos yleinen
  - Mn siemenpeittäus
  - Mn lehtilannoituksena

Puhdaskaura tuotannon riskejä:

Sadon puhtaus / vieraat lajit

- 1 kg max 5-6 kpl vieraan viljan (vehnä, ruis, ohra) jyviä

Elintarvikelaatuisuuden täytyminen

- Hehtolitrainon raja (54-56 kg)
- Seula-analyysi (alle 2 mm seula yleensä alle 5 %)
- Vihreät jyvät
- Kosteus (yleensä alle 13,5%)
- Kuivurin rikkaseula helpottaa laatuvaatimusten täyttämässä

Hometoksiinit (Don alle 1,75)

Kirvat – kääpiökasvuviroosi

Syysrypsi

Etuja:

- Tuo kiertoon vaihtelua – hyvä esikasvi
- Pieni siemenkustannus
- Keskikesän kesanto + syysrypsi
  - Poistaa kestorikat kierrosta
  - Vähentää muokkaustarvetta kierron muissa vaiheissa
- Talvehtiminen epäonnistuessa toimii kerääjäkasvina
  - Rikkojen hallinta
  - Kasvipeitteisyys / ravinteiden siirto seuraavalle vuodelle
- Gluteeniton
- Onnistuessa hyvä kate (hyvä tuotto / alhaiset kulut)

Syysrypsi

Onnistumisen edellytyksiä:

- Vahva maa
  - Typpi: esikasvi, liete, mädäte, lihaluujauho (syksy max 50 kg)
  - Talvehtimiseen mangaania ruiskulla
  - Huolehdi rikki ja boorilannoituksesta
- Hyvärakenteiselle kivennäismaalle
- Hyvä kuivatus
- Talveen riittävä juurenniskan paksuus
  - Kylvö heinä-elokuun vaihde

Kinnusen Myllyn auditoija kylässä

PRO
Agria

Kuva 17.7.2018

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kannattaako kerääjäkasvia käyttää?

- Puinti 15.8
- Sato 2500 kg/ha
- It Raiheinä 6 kg/ha
- Kylvö: viljaan sekoitettuna
- Kuva 1.10.2018

Syysrypsi kylvetty 3.8.2017 (kuva 7.11.2017)

Syysrypsi sato n. 1800 kg/ha (kuva 20.7.2018)

Puitu syysrypsisänki 1 krt kultivoituna (vas puoli)

Kuva 22.8.18

Gluteeniton viljelykierto esimerkkejä:

- Syysrypsi, kaura+kerääjä, kaura +ns, Apila1, Apila2
  - Kauraa 40 % kierrosta
  - Kierron hyvin toimiessa, vain 8 – 12 viikkoa kasvipeitteetöntä aikaa 5:ssä vuodessa
- Syysrypsi, härkäpapu/herne, kaura, kaura+ns, Apila 1, Apila 2
  - Kauraa 33 % kierrosta
- Jos syysrypsi ei talvehdi, kylvetään esim. kauraa tai kevätrypsiä

- Luomukauralajikekoetuloksia:

<https://www.proagriaoulu.fi/fi/demonstratiokokeet/>